

Mârifetullah'ın şâhitleri

“Mesnevî-i Nûriye’de Zühre’de mârifetullahın şâhitleri ve burhanlarının üç çeşit olduğunun beyan edildiği Onuncu Nota’yı îzah edebilir misiniz?”

Cenâb-ı Hakk’ın mevcûdiyeti, mâhiyeti ve varlığı hiç şüphesiz kâinât veya kâinâta var olan hiçbir şeyin cinsinden ve mâhiyetinden değildir. O’nun Mukaddes Zâtı tektir, benzersizdir, yegânedir. İsimleri ve sıfatları dâimâ kemâl haldedir; her türlü noksanlıklardan, eksikliklerden ve kusurlardan berîdir, münezzehtir, muallâdır. Mevcûdiyetinin ve varlığının mâhiyeti Kendine mahsustur, hiçbir mâhiyete benzemez, hiçbir şey O’na denk değildir.

Biz, eserleriyle ve kavrayabildiğimiz isim ve sıfatlarıyla Cenâb-ı Hakk’ı tanımaya çalışırız. Ama O bizim için yine meçhuldür. O meçhul bir mevcuttur. (1) O’nu gerçekten kavradığımızı iddiâ edemeyiz. Bu bizim beşerî gücümüzün kaldıracağı bir yük değildir. Nitekim Kur’ân, “Gözler O’nu idrâk edemez. O gözleri görür. O Latîf’tir, Habîr’dir.” (2) buyurmaktadır.

Bedüzzaman Hazretleri, Onuncu Nota’da Cenâb-ı Hakk’ın mârifet nûruna yetişmek, bakmak ve âyet ve şâhitlerin aynalarında cilvelerini temâşâ etmenin altın prensiplerini verir. Buna göre insan gaflet veren sebeplerden mümkün mertebe sıyrılmalı, uzak durmalı, kalbini Allah’ın feyzine müteveccih bulundurmalı ve bu vaziyetini muhafaza etmelidir. Başka bir ifâdeyle, mümkün mertebe hem öğrenmeye, hem de öğrendiğini yaşamaya gayret etmelidir. Yoksa üstünden geçen, kalbine gelen ve aklına görünen her bir mârifet nûrunu, tereddüt ve tenkitle karşılaşması halinde kaçırabileceği gibi; ışıklanan ve yaklaşan her bir nûru yakalamak için elini uzatması halinde yine bu nurları kaçıracaktır. Çünkü mârifet nurlarına sahiplenmek mümkün değildir. Onlar Cenâb-ı Hakk’a aittirler.

Saîd Nursî Hazretlerine göre, mârifetullahın şâhitleri ve burhanları üç çeşittir:

1-Bir kısmı su gibidir. Görünebilir ve hissedilebilir. Bu kısmı idrâk etmek için hayallerden ve evhamlardan sıyrılarak, bütünüyle ve bütün hulûs-u kalple O’na yönelmek gerektir. Bu kısım parmaklarla yakalanmaz, tutulmaz, tenkit edilmez.

Tenkit parmakları uzatılsa, su gibi akar ve kaybolur. Çünkü o hayat kaynağı mârifet nûrları, parmakları mekân olarak benimsemez. Onların mekânı evhamlardan sâfî, şüphelerden ve tereddütlerden uzak ve günah kirlerinden arınmış kalptir.

2-Mârifet nurlarından ikinci kısmı hava gibidir. Hissedilebilir; fakat görünmez ve tutulmaz. Bu rahmet nesîmine karşı insan yüzüyle, ağızıyla ve rûhuyla teveccüh etmeli, kendini ona mukâbil tutmalıdır. Rûhuyla teneffüs etmeli, tenkit elini uzatmamalıdır. Tereddüt eliyle bakması veya tenkit ile el atması halinde, bu kısım rahmet nesîmi buna râzı olmaz, yürür, gider. Eli mesken olarak kabul etmez.

3-Üçüncü kısım ise nur gibidir. Görünür, fakat hissedilmez ve tutulmaz. Bu kısım rahmet nesîmine karşı insan kalbinin gözüyle ve rûhunun nazarıyla kendini ona mukâbil tutmalı, gözünü ona tevcih etmeli ve onun kendi kendine gelmesini beklemelidir. Çünkü nur el ile tutulmaz, parmaklarla avlanmaz. Nur ancak basîret nuru ile avlanabilir. Eğer hırs dolu ve maddeden ibâret olan eli uzatsan ve maddî mîzanlarla tartmaya kalksan, sönmese de gizlenir. Çünkü nur maddede hapse râzı olmadığı gibi, kayda da girmez. Kesif olan maddeyi kendine mâlik ve seyyid kabul etmez. (3)

Hiç şüphesiz bu hususlar, mücerret meselelerdir. Çok net elle tutulur örneklerle anlatmaya gücümüz yetmez. Şu kadar söylenebilir ki, meselâ, Peygamber Efendimiz'in (asm) "İmanınızı 'Lâ ilâhe illallah' ile tazeleyiniz." Emri mûcibince çok sık tekrarlamamız gereken kelime-i tevhidde veya çok tekrarlarla okunan Kur'ân âyetlerinde veya zikirlerde, ya da günün beş vaktinde aynı zikir ve tekbirlerle tekrar tekrar kılınan namazlarda, namazları müteâkip otuz üçer adet çekilen tesbih, tekbir ve tehlillerde, yüksek hâsiyeti rivâyet edilen metinlerde, Cevşen'ül-Kebîr'de ve Risâle-i Nûr metinlerinde böyle mânevî mârifet nurlarını akıl, kalp, rûh, sır, nefis ve sâir latîfe ve hislerle; kimi zaman bunların biriyle veya bir kısmıyla, kimi zaman da hepsiyle duymak ve hissetmek mümkündür. Burada ehemmiyetle altı çizilen husus: Kalp tam teslim olmalı; şüphe, tereddüt ve tenkit gibi bir takım fevrî ve yersiz endişeler taşımamalıdır.

Dipnotlar:

(1) Mesnevî-i Nûriye, s. 111;

(2)En'am Sûresi, 6/103;

(3)Mesnevî-i Nûriye, s. 141, 142